

מירת הצניעות במחננו

ראיתי מעשה ונזכרתי הלכה. באחד מבתי הספר העל יסודיים באזור תל-אביב, באו מספר סטודנטיות, הולמדות לקראת קבלת רשיון הוראה באוניברסיטת "בר אילן", על מנת להיות נוכחות במספר שיעורים מעשיים, כדרוש.

חלק מהן הופיעו בבית הספר ללא שרוולים כלל. כאשר מספר מורות העירו את תשומת לבן על לבושן הבלתי צנוע באמרן כי הן אינן מסכימות שתכנסנה לכתותיהן בצורה כזו, עלתה חמתן של הללו. "באוניברסיטת 'בר אילן' לא העירו לנו מעולם מאומה על כך. ואף מרצות שם, הולכות בצורה דומה. ומה לכן כי תלינו עלינו" — טענו הסטודנטיות. מקרה זה מעורר שתי שאלות נוגות, אחת חמורה מחברתה.

א. בדורנו דרגות שונות של דתיות. לצערנו לא מעטות הן הצעירות הדתיות ההולכות ברחוב בלבוש בלתי צנוע ביותר, כולל שמלות ללא כל שרוול. חושבני, כי אין אפילו דעה אחת שעליה יכולות להתבסס המתירות לעצמן לבוש זה.

ברם, כאשר מדובר באדם פרטי, זכותו לנהוג כרצונו. ברצותו מקיים הלכות צניעות, וברצותו — אינו עושה כן. אבל האוניברסיטה הדתית "בר אילן" צריכה לתבוע לפחות את המינימום של צניעות. שמלה ללא שרוול וכדומה, רחוקה אף מן המינימום. האם אין פגם בעובדה שאוניברסיטה דתית מרשה למרצות ולתלמידות להתעלם כליל מהלכות צניעות, המהוות את אחת מאבני היסוד של דת ישראל ?

ב. השאלה השניה היא החמורה יותר. במקרה אותו ציינתי בתחלת דברי ואשר הגיעני לכתובת שורות אלה, מדובר בסטודנטיות המתעדות להיות מורות ומחנכות בישראל. יש להניח כי הן תהיינה מורות בבית ספר דתי, וכאשר הן באות לבית ספר כזה ללא שרוול ומעירים להן על כך, אינן חשות כי קיימת סתירה בין לבושן הבלתי צנוע לבין בית ספר דתי, והרי הן עתידות להיות המחנכות של הדור הצעיר ? אם נתעמק בסיטואציה זו חייב הדבר לזעזענו עד עומק השיתין, ומי שעובדה זו לא תזעזענו, הריהו מאובן מבחינה רוחנית וחינוכית דתית.

הננו מקוננים על מעוט ההצלחה בחמ"ד. (הדבר בא לידי ביטוי במאמרים ב"מורשה" חוברת ג'). סבות רבות לכך, ולא כולן בידינו לתקן. אבל זו תקלה אותה ניתן למנוע ולתקן לפחות במידה מסוימת. כל התרשלות במישור זה, הינה פשיעה בנפש ילדינו.

העתודה למורות חמ"ד בעתיד, באה מ"בר אילן", על כן מחובתו של בית הספר הדואג לחינוך שלהם, לשלב בתכנית הלמודים גם את נושא הצניעות. סו"ס מדובר במורות לתלמידים דתיים, וכשם שמלמדים פסיכולוגיה לגילאים השונים, הדרושה לידיעת נפש הילד, כך יש ללמד גם את תורת הצניעות, הדרושה אף היא לנפש הילד.

אם ישולב נושא זה במסגרת הלימוד, לפחות תדענה המורות כי הנושא קיים ואולי אף מחייב. לפחות תרכוש המורה לעתיד ערכים אלה, על מנת לדעת מה להקניט לחניכיה. אינני מעודכן במידת התיאום שבין האגף לחינוך דתי לבין המחלקה לחינוך ב"בר אילן". לפי ידיעתי ישנה אוטונומיה רבה ל"בר אילן" במישור זה. אבל בנושא ספציפי זה, על האגף לחינוך דתי לומר את דברו ולהעלות את דרישותיו.

אל נוסף במו ידינו אבני נגף נוספים לבנין החינוך הדתי — או נמנע בעטיים של מחדלינו את סילוקם. די רוחות מצויות מנשבות בו ; בל נוסף עליהן!

לא תראה חמור אחיך וכו' ובמשפטים כתיב : אויבך משום דבערבי פסחים אמר: מי שרי לשנויי, הא כתיב לא תשנא את אחיך בלבבך? ומוקי בראה בו שעבר עבירה, וזה היה קודם העגל אשר היו כולם ממלכת כהנים וגוי קדוש, אז הוה שרי לשנויי אם ראה בו עבירה. לא כן אחרי כל המסות אשר נכשלו בעוונות, אם יראה אדם בחברו חטא, אם יפשפש במעשיו ימצא כמה מכשולים ופקפוקים, זה בפרט זה וזה בפרט זה, לכן אסור לשנא איש כזה, רק מי שהוא בעצמו סר מרע וצדיק תמים בדרכיו, אבל קשה למצוא כמותו ועל זה אמרו : ראיתי בני עליה והם מעטים, לכן כתיב אחיך.

(משך חכמה פרשת כי תצא)
